

Waizen Jánosné Két Unokájával

Ez egy 1938-as kép Balatonvilágosról, ahol anyai nagyanyám, Waizen Jánosné panziót vezetett. Balról jobbra: én, nagyanyám, és anyám húga, Grósz Ilonka.

Anyai nagyanyámék heten voltak testvérek. A dédnagyapám, akit sose ismertem, nagyon gazdag gyáros, úgynevezett első család volt Szombathelyen [Vas vm.]. Ők voltak a legnagyobb tiszteletnek örvendő és leggazdagabb család Szombathelyen.

A nagyapámat nem ismertem. Bankigazgató volt, és Pesten, a Hold utcában laktak egy hatalmas lakásban. Amikor nagyanyám megözvegyült, átköltözött a Liszt Ferenc térre, ahol halála napjáig, 90 éves koráig élt. Rendkívül talpraesett volt, nagyon hamar megtalálta a helyét, 55 éves korában egy számára teljesen új hivatást kezdett el: panziókat bérelt. Először Svájcban, St. Moritzban, ahová mindig elvitt engem és a kis unokahúgomat, az anyám húgának a kislányát [Grósz Ilonkát]. Két évig teljes nyáron át St. Moritzban nyaraltunk. Utána ő továbbment San Remóba, Franciaországba. Amíg lehetett zsidónak külföldön ilyet csinálni, addig csinálta. Később Balatonvilágosra tette át a székhelyét, az egyik nővérével ott vezetett panziót. Az elején két földszintes épületből állt, aztán hozzáépítettek egy modern szárnyat, mert rendkívül sok vendég volt. Külföldiek, és nagyon sok akkor ismert és híres magyar színész nyaralt ott, ugyanis a nővérenek a veje Bródy István, a Magyar Színház igazgatója volt. Itt nyaralt a Latabár, itt nyaralt a Mezei Mária, itt nyaralt a Básti Lajos több szezonen keresztül. Tele volt mindig ez a panzió, főleg osztrákokkal. Azok nagyon szerettek idejönni.

A nagyanyám 90 éves koráig tökéletes szellemi frissességben élt. Öt nyelven beszélt, bridzselt, kötött, horgolt - csak teljesen süket volt. De valami tökéletes agya volt, és egészen 86 éves koráig röpködött. Hol a húgához Londonba, hol másik rokonhoz Hollandiába.

Anyám húga tartotta hallatlanul értelmes nő volt, művészettörténetet végzett akkor, amikor nők még nem nagyon jártak egyetemre. Férjhez ment egy Grósz Nándor nevű úrhoz, aki rendkívül vallásos volt, ő volt a XI. kerületi rasekol, vagyis hitközségi elnök. Kóser háztartást vezettek, tartottak minden ünnepet. Apámmal egyedül széderestére [lásd nagyünnepek, széder] voltunk ott hivatalosak. Ez volt az egyetlen, amire - amíg apám élt, és amíg ezeket meg lehetett tartani - elmentünk. Budán laktak, a Horthy Miklós téren [ma Móricz Zsigmond körtér]. Oda jártunk széderestét tartani, és ez nekünk nagyon mulatságos volt, mert ott eldugták a maceszt, és keresni kellett. Grószéknak volt egy lányuk, aki nekem unokahúgom volt, és imádtuk egymást. Gyakran volt nálunk. Például mi karácsonyt tartottunk, tehát volt karácsonyfa, rendes karácsonyeste, és a kishúgom mindig hozzánk jött amikor iskolai szünet volt, ott aludt, és ott töltötte a karácsonyt.

Grósz Ilonka bujkálva túlélte a holokausztot, 1947-ben férjhez ment Surányi Endréhez. Angol nyelvtudása révén magas szintű tisztviselői állást töltött be, mígnem viszonylag fiatalon, 1968-ben meg nem halt.